

ПІДХІД ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

Я. Бондаренко, студент,
В. Загорянський, доктор техн. наук, професор
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

Сучасні підприємства виявляють зростаючий інтерес до ролі послуг у підвищенні конкурентоспроможності на ринках збуту. Споживач отримує не лише сам товар, але й супровідні послуги, пов'язані з його придбанням. У таких умовах для більшості споживачів важливіше не саме товарна пропозиція, а суб'єктивне сприйняття цієї пропозиції.

Навіть при наявності наукових досягнень, логістичне управління на автотранспортних підприємствах знаходиться на етапі початкового розвитку, і ефективно працюючих логістичних систем ще не створено. Логістична діяльність передбачає можливість надання різноманітних логістичних послуг споживачам у процесі матеріального потоку. Логістичний сервіс тісно пов'язаний із процесом розподілу і представляє собою комплекс послуг, які надаються під час постачання товарів і обслуговування споживачів. Об'єктом логістичного сервісу виступають різні споживачі матеріального потоку, а надання цих послуг може бути забезпечено або самим постачальником, або спеціалізованою експедиторською фірмою.

Логістичний сервіс – сукупність нематеріальних логістичних операцій, що забезпечують максимальне задоволення попиту споживачів у процесі управління матеріальними, фінансовими і інформаційними потоками, найбільш оптимальним, із погляду витрат, засобам. Об'єктом логістичного сервісу є різні споживачі матеріального потоку.

До початку процесу реалізації товару в області логістичного сервісу система включає, в основному, визначення політики підприємства у сфері надання послуг, а також їх планування. До передпродажного сервісу належать консультування, відповідна підготовка товару. Після прибуття товару до місць продажу працівники служби сервісу усувають виниклі під час транспортування недоліки. Передпродажний сервіс завжди безкоштовний.

У процесі реалізації товарів можуть виявлятися різноманітні логістичні послуги, наприклад: наявність товарних запасів на складі; виконання замовлення, зокрема, підбір асортименту, упаковка, формування вантажних одиниць і інші операції; забезпечення надійності доставки.

Підприємства при виборі постачальника беруть до уваги можливість останнього в області логістичного сервісу, тобто на конкурентоспроможність постачальника впливає асортимент і якість пропонованих ним послуг. Із одного боку, розширення сфери послуг зв'язано з додатковими витратами.

Широка номенклатура логістичних послуг і значний діапазон, в якому може мінятися їх якість, вплив послуг на конкурентоспроможність підприємства і величину витрат, а також ряд інших чинників підкреслюють необхідність для підприємства мати точно певну стратегію в області логістичного обслуговування споживачів.

Сегментація споживчого ринку може здійснюватися за географічним чинником, за характером сервісу або за якою-небудь іншою ознакою. Вибір значущих для покупців послуг, їх ранжування, визначення стандартів послуг можна здійснити шляхом проведення різних дослідів.

Служба сервісу охоплює весь логістичний ланцюг зі створенням своєрідної гармонії між її технологічними компонентами і суб'єктами, що використовують логістичну систему (ЛС).

Ефективність перевезень вантажів значною мірою залежить від комплексного характеру постановки і вирішення організаційних, виробничих і економічних завдань, тобто від реалізації логістичного підходу. В основу логістичного підходу, як правило, закладаються такі принципи: інтеграції, індивідуалізації, інформатизації.

Принцип інтеграції знаходить своє відображення в розробці здійснення єдиного технологічного процесу транспортно-виробничої системи та системи збуту, яка включає проектування окремих видів устаткування, створення виробничо-складських і виробничо-транспортних систем і засобів формування всіх видів забезпечення нормального їх функціонування. Це відкриває нові можливості для скорочення тривалості і оптимізації виробничих циклів у системах логістики (СЛ), підвищення продуктивності праці в усіх ланцюгах ЛС і їх гармонічного розвитку, забезпечуючи ефективність складування, транспортування, навантаження та розвантаження.

Принцип індивідуалізації при забезпеченні необхідного рівня ефективності передбачає реалізацію вимог до технологічного та транспортного устаткування, матеріальних ресурсів і інших елементів ЛС.

Принцип інформатизації передбачає максимальну інформатизацію об'єктів і процесів ЛС, забезпечуючи максимальну ефективність перевезень. Реалізація запропонованих принципів забезпечення необхідного рівня ефективності функціонування ЛС обумовлює: раціональний облік витрат по усій довжині логістичного каналу за ринкових умов його функціонування; забезпечення гнучкості; надійності та високої якості виконуваних робіт; широкий розвиток процедур логістичного сервісу; максимальну адаптацію технологічних процесів ЛС до зміни умов зовнішнього та внутрішнього середовища.

Ефективність перевезення вантажів у логістичних системах значною мірою залежить від повноти та якості надання логістичних послуг, які часто називають логістичним сервісом. Організаційно-технічні та технологічні операції логістичного сервісу нерозривно пов'язані із функціонуванням та призначенням матеріальних, інформаційних і фінансових потоків, тобто логістичний сервіс може супроводжувати матеріальні, інформаційні та фінансові потоки.

Комплексний характер логістики передбачає охоплення операціями логістичного сервісу всіх ланцюгів ЛС. Високоорганізований логістичний сервіс є одним із важливих елементів забезпечення ефективності перевезення вантажів за ринкових умов. Він є частиною маркетингу. Операції логістичного сервісу мають системний характер і суттєво впливають на кінцеві результати функціонування процесів перевезення вантажів.

Більшість операцій логістичного сервісу пов'язані з експедиторською діяльністю при обслуговуванні матеріальних потоків, розподілом матеріальних ресурсів і доставки вантажів згідно з установленими угодами та графіками.

Сучасний підхід до оцінки економічної ефективності логістичного обслуговування ґрунтується на концепції загальних витрат логістики, які включають всі витрати, необхідні для забезпечення потреб логістики, а витрати на логістичний сервіс є витратами, пов'язаними з наданням споживачеві комплексу послуг, супутніх продажів.

До основних принципів, які покладені в основу сучасного сервісу, належать: максимальна відповідність його вимогам споживачів і характеру продукції; нерозривний зв'язок сервісу з маркетингом, його основними принципами і завданнями; гнучкість сервісу, його спрямованість на облік змінних вимог ринку, споживачів, обслуговуваних продуктів; доставка товару на місце споживання так, щоб звести до мінімуму вірогідність його пошкодження в дорозі; забезпечення повної готовності продукції до продажу; оперативне постачання запасів, створення для цього необхідної мережі складів, тісний контакт із виробниками продукції; збір і систематизація інформації про продукцію яку купують споживачі і які вони при цьому висловлюють зауваження, скарги, пропозиції; збір і систематизація інформації про те, як ведуть сервісну роботу конкуренти, які нововведення сервісу пропонують вони клієнтам; допомога службі маркетингу підприємства в аналізі і оцінці ринків, покупців і товару; формування постійної клієнтури ринку.

Список використаних джерел

1. Логистика: Интегрированная цепь поставок / Бауэрсокс Д. Дж., Олимп-Бизнес, 2001.
2. Левковець П.Р., Мороз М.М., Мороз О.В. Удосконалення перевезень пасажирів м. Кременчук // Управління проектами, системний аналіз і логістика: науковий журнал. – Вип. 7. – К.: НТУ, 2010. – С. 304–308.
3. Мороз М.М. Удосконалення транспортної системи пасажирських перевезень м. Кременчук // Збірник наукових праць (галузеве машинобудування, будівництво). – Вип. 2 (41). – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – С. 156–164.
4. Мороз М.М. Підвищення ефективності технологічного процесу транспортного обслуговування м. Кременчук // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Харків: НТУ «ХПІ», 2014. – № 43. – С. 103–109.
5. Мороз Н.Н. Проблемы пассажирского транспорта общего пользования г. Кременчуг // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Харків: НТУ «ХПІ», 2014. – № 44. – С. 103–108.
6. Шраменко Н.Ю., Мороз М.М. Формування раціональної транспортно-експедиційного обслуговування вантажовласників у міському сполученні // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук: КрНУ, 2015. – Вип. 2/2015 (91). – С. 69–73.
7. Мороз М.М. Шляхи вдосконалення пасажирських перевезень транспортом загального користування // 36. наук. праць Кіровоградського нац. технічн. ун-ту. – 2015. – Вип. 28. – С. 57–63.
8. Мороз М.М. Розробка заходів удосконалення маршрутної мережі громадського транспорту м. Кременчук на основі розподілу пасажиропотоку гравітаційним методом // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: науковий журнал. – 2015. – № 2 (219). – С. 44–49.
9. Мороз М.М., Король С.О., Мороз О.В., Марченко Д.М., Єпіфанова О.В. Соціально-економічне забезпечення пасажирського транспорту загального користування. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Вип. 1 (242) Сєвєродонецьк 2018 – С.100-105.
10. Мороз М.М., Загорянський В.Г., Хорольський В.Л., Король С.О., Кузєв І.О. Визначення оптимальної кількості автомобілів для збирання врожаю зернових на прикладі господарства Полтавської області / Технічний сервіс агропромислового, лісового та транспортного комплексів. ХНТУСГ. – 2019. № 18. С. 6-16.
11. Кір'янов О. Ф., Мороз М. М., Бойко Ю. О. Інформаційні технології на автомобільному транспорті: навч. посіб., Кременчуцький нац. ун-т ім. Михайла Остроградського. Харків: Друкарня Мадрид, 2015. – 270 с.
12. Мороз М. М., Труніна І. М., Мороз О. В. Оптимізація логістичної діяльності переробного підприємства / Науковий вісник Одеського національного економічного університету. - Збірник наукових праць №3-4 (280-281), 2021. – С. 63-69.
13. Левковець П.Р., Мороз М.М., Кобилецький Р.В. Удосконалення логістичного управління перевезень пасажирів / Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського [Електронний ресурс].–Випуск 6/2007 (47).–Частина 1. –С.113-115.
14. Лаврик В.В., Кузєв І.О., Мороз М.М. Підвищення ефективності міського транспорту загального користування за рахунок створення об'єднаних підприємств/ Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції "Підвищення надійності і ефективності машин, процесів і систем", 13-15 квітня 2022 р. – Кропивницький : ЦНТУ, 2022. – С. 34-36.
15. Дмитрієв М.М., Мороз М.М. Удосконалення системи управління пасажирським транспортом загального користування м. Кременчук // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2012. - № 6 (177) – С. 114-118.